

ben meglehetősen szűkreszabott volt, hiszen ha a tavasz végén elindult egy nagyobb sereg Isztanbulból - avagy éppen csak Belgrádból - az a korabeli szállítási viszonyok mellett nyár közepe előtt nem ért hódítási helyére, s még a tél beállta előtt vissza is kellett érnie a birodalomba. Ezzel magyarázható, hogy a török október vége után /október 26. Demeter napja - "... ezt a napot ők Kassonginnak nevezik" ^L Istvánffy Miklós: A magyarok történetéből Budapest 1962. 205. lapon/ nagyobb hadsereggel nem végzett hadműveleteket Magyarország területén.

Ezeknek figyelembevételével különösen érthető a magyar végvári rendszer fontossága, hiszen egy-egy vár eredményes megvédelésével több más vár, gyakran egész megyék területét sikerült megóvni a pusztulást jelentő hódoltatástól - gyakran évtizedekre, mivel a török sem tudott minden évben hadjáratot vezetni.

A végvári rendszer összetétele roppant vegyes. Régi, híres lovagvárak mellett kisebb erősségeket, megerősített udvarházakat, templomokat is találhatunk közöttük - palánkokat, tarisznyavárakat -, amelyeknek szintén komoly szerepük volt a török elleni harcban. Erősebb támadás esetén ugyanezeket általában ki kellett üríteni, s őrségüket a nagyobb várakban összpontosítani, de az ország területét nem csupán a nagy török hadjáratok fenyegették, amelyek a török főerőit vették igénybe, hanem az állandó rablótámadások is; ezek a török hadsereg részéről - annak jellegéből fakadóan - békében sem szüneteltek. A török rablótámadásait egyetlen módon lehetett megelőzni, ha a hódoltsági határ mentén sok helyen tartottak őrséget, amely aztán élénk figyelemmel kísérte a török mozgolódását, hadi készülődését, idejében figyelmeztette a szomszédos várak őrségeit. E téren mint a későbbiekben látni fogjuk, különösen fontos és jelentős szerepet töltött be Palota vára Thury György kapitánysága alatt.

Ugyancsak növelte a kisebb végvárak jelentőségét a végvári hadak jellegzetes harcmódora. A várak őrsége általában nem maradt a vár falai közé zárkózva, sőt előszeretettel vállalta a mezei harcokat, amelyek a végvári katonaság zömét kitevő magyar könnyűlovasság, a huszárság számára sokkal több győzelmi esélyt jelentettek, mint a várostromok. Így aztán a végvár támaszpont szerepét töltötte be, ahonnan a magyar lovasság könnyen kicsaphatótt a törökre, ellenőrzése alatt tarthatta a török